

2 CENTESIMI

Predstojnici za Moravu je
iznos 4 K. za 3 mjeseca.
Poštajni trošak 2 centi.

Abbonamento per la
Magistratura: Corona 6
per 3 mesi. Un singolo
esemplare 2 centi.

Abbonamento per die
Marchio: Vierstjahriger
4 K. ciascuna Nummer
2 Haller.

OMNIBUS

Iznosi svaki dan osim nedjelje i svelika
u 11 uga prije podne.

Esce ogni giorno esclusa le domeniche e feste alle 11 ant.

Erscheint (Königlich ausser an Sonn- und
Feiertagen um 11 Uhr Vormittag.

2 HELLER

Za uvrštenje objava u
Malom opisaniku piše
se za svaku riječ 2 para.
Načinjanja pristojba 30 p.

Per le inserzioni d'avvisi
nel «Notiziario d'affari»
si paga per ogni parola
2 centi. Taxa minima
30 centesimi.

Jedna Wort im «Kleinste
Anzeiger» kostet 2 h.
Die niedrigste Taxe 30 h.

Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINIA i dr., PULA — Via Giulia br. 1.

Dolje s takvom porotom!

U dvadesetom vječku, kada se sudstvo u svim prosvjetljenim državama osniva na što širem pravoruku puka, da sam pak sudi suzumjacima, žalostno je da mi Slaveni Istra moramo vikati dolje s takvim ruglom, kao što biva porota pri c. k. okružnom судu u Rovinju.

Pukši sudije! Evo kako vi bivaju u Rovinju. Kad u listini porotnika nadjemo desetak takovih koji hrvatskoga ili slovenskoga jezika, orda je to prava blagodat. Ta blagodat pak postaje iluzornom, kad se kod rasprave porota konstituiru: padne li sreća na kojeg od naših, tada zastupilo obtužbe ili branitelji, po tomu kojoj narodnosti pripad obtuženik, isključi tako naše porotnike, da sudija ne ostane ni jedan. Tako ostana sami Talijani, koji ne razumiju ni riječ hrvatski, ili ako koji među njima hrvatski razume, taj je slavenski renegat, što je još gore, jer je poznato, da slavenski renegati u Istri više nraze sve što je slavensko od pravog Talijana, a osobito kod političkih procesa događaju se, da takove porotnike vodi stranarski strast.

Kad je porota tako sastavljena dodje neštočak našega rođa i jezika, da odgovara za svrje čine. Iskojuće u hrvatskom jeziku; sud može odrediti uredovog branitelja redovito Talijan, koji ga ne razumije, porotnicu isto, a rječka je sreća po takvog obtuženiku — ko ga razumiju i suci. Svakog neka prosludi u kakvom se jadnom položaju nalazi takav obtuženik. Premda jasno slovo zakona kaže, — a taj zakon vredi i za nas Slavene u Istri — da svaki obtužnik i svijedoci moraju izravno obditi sa sucima u svojem materinskom jeziku i sudije moraju ih razumjeti, ipak, kad porotni rasprava u Rovinju taj zakon za nas Slavene u Istri ne vredi. Pa da i nije tu zakon, sami humanitet bi morao tu ustati i doviknuti: pravo za svu tu se radi o koži čovjeka. Ali sudije u Rovinju komodno se snadju u nepričili i postave tumaća, a nije ih briga za nepričili obtuženika.

Da iznesemo jednu nedavnu činjenicu pored onih drugih, koje se svake godine događaju kod porotnih rasprava u Krovini:

Dne 7. decembra godine 1908. obdržavala se je pri c. kr. okružnom судu u Rovinju porotna rasprava proti sverbenom pravniku Orliću radi uvrude poštovanja, potinjene putem tiskopisa (*«Naše Sloge»*). Svi 12 porotnika bili su Talijani, od sedam razumio je samo jedan dobro hrvatski; branitelj uredovni bio je Talijan, koji nezna hrvatski, a privatnog tužitelja zastupao je Talijanski odvjetnik, — dakle cijeli porotni dvor bio je tako sastavljen, da je samo jedan razumio dobro hrvatski. Na raspravi bilo je preslušano 13 svjedoka koji su se svrni hrvatski ispitati između jednoga brižnog seljaka, koji se ispitao talijanski, a koga bi bili suci bolje razumjeli da je govorio hrvatski, nego li onakvo talijanstvo.

Obtuženik je prije rasprave pitao delegaciju suda, jer da će on i svjedoci govoriti samo hrvatski, ali sud je predlog odbio; tri dana prije rasprave, dne 4. decembra (vidi spis posl. br. II/6) podnijeo je ponovni predlog za delegaciju suda i pitao da mu se barem dade uredovnog branitelja, koji hoće i može da ga brani

u hrvatskom jeziku, jer on ne samo što će se služiti na raspravi samo hrvatskim jezikom, nego talijanski ne razumije, i dodao ujedno da drugoga branitelja ne prima. Sud se nije ni obazreo na njegov posljednji predlog. Uredovni branitelj, Talijan, koji mu je bio već prije određen, upozoren na to, ponovio je taj predlog na samoj raspravi, ali je senat taj predlog odbio. Tako se obdržavala ta rasprava pred samom talijanskom porotom, koja nije razumjela hrvatske iskaze svjedoka, nego je svaki iskar morao tumać prevadjeti na talijanski porotnicima, a što je dobro došlo i nekoj succima i branitelju i zastupniku privatnog tužitelja.

Za takav postupak mi ne možemo snaci dovoljno riječi, da ga ne ožigemo. Mi proti takovom postupku i kao Hrvati i kroz ljudi najostrije prosvjeđujemo, i nazivljemo ga prostim pravnim skandalom. Takav postupak je za nas Slavene krvava uviđeda, jer oblasti, koje ne samo moraju vršiti zakon i poštivati naš jezik te nas po tom zakonu stititi, one nas takvim postupkom drže inferiornom rasom.

Mi zato najostrije prosvjeđujemo proti takovoj poroti i vajpijemo pred svim prosvjetljenim narodima: skinite nam s vrata turoguba!

DOPISI

Iz Nerezina.

Duminia i Kotigar na studencu.

Duminia: Oj studenče lipa diko naša...

Kotigar: Bil je.

Duminia: I još će bit, se ben, da vi drugi neki ter neki volite kantat *«Lascia puri, subije i kanti»*. Kako da ste pokleli tan od Napulje ili Kalabrij. A reci mi malo, ne raste ti još danas srce, kad ti pride na pamet one lipa noći, kad smo onako mladi anali zakantat — oj studenče, ej kruniniću, i tulike druge. A spominje se onoga mesoputa pod punestru od Žuvice, za ku smo se oba karali, pa najzada smo ostali opuhani oba.

Kotigar: Znaš da je Dume, i ja vidi, da su ovi partiti najveć niš, — ma da ćeš zeli su me va ono kumpanj, i ne znan se već kako dišatak. Duminia: A znal biš kako znal, ma zel vas je Helio svih podase, i kako on sopstvi tancate. Da van on reče da tovar leti po ajeru vi bite verovali. On je za vas prva glava, kapaciteta jena od prvih kakovih već ni. Dà! Vero je sramoto, jerh jedan čovik, koga su va Zagabrijevi duperali za konji čestat i čist — va Nerezinah je prvi čovek.

Kotigar: Ma ni tako. On je bil kolonelu skrivan.

Duminia: Znaš pravo, on je bil kojolov škrivan kako je i sada.

(Nastavak će se.)

VIESTI.

Mjestne.

Pozor poslodavci i radnicima!

Upozorjeno sve naše poslodavce, da čim prije posluju na Dra. E. Slavika-Trst, »Narodni Dom« ispunjene glasovnice za izbor u zavod za osiguranje radnika protiv nezgoda. Skrajni je čas, budući su izbori

dne 16. ov. mj. U isto doba upozoravamo radnike da točno paze i bi se u svakoj radnici obavio izbor povjerenika, koji će podpisati glasovnicu. I da onda istu podpisuju poslodavcu pošalju na gornju adresu. Zato na posao i brzo!

Nepogodnosti kod kolodvorske blagajne

u Puli.

Odvjuna se putnici tuže, da kod blagajne na kolodvoru ne mogu dobiti karte na hrvatski upit. Ljudi što putuju osobito u nutritu većinom su naši te su na sto muka, dok se sporazume sa gospodnjicom, koja tamo prodaje vozne karte. Ista ne zna ni riječ hrvatski, te na hrastku upit ili nam odgovara njemački ili psk talijanski. Upozorujemo na to chefa postaje, da bi providio, e bi mi za naše novce mogli biti u našem jeziku posluženi, tim više što su državne željeznicne poduzeće države, koja mora da i naše jezicne zahtjeve uvažava.

Zrakoplov nad Pulom.

U nedjelju se je opazio nad Pulom zrakoplov, te se je nagdajalo svega i svašta o tome. Kako se sada dozvane zrakoplove iz Svicares. Isti je bio vidjen i u Kaštavstini, gdje se je dapače spustio na zemlju kod Klane. Kako iz Pize javljaju, tamo se zrakoplov spustio. To je zrakoplov pod imenom *«Cognac»*, u kojem je bio V. Beauchair i jedan njegov drug koji se je digao iz Bitterfelda u Sakso, te se je prosavši Alpe i Istru spustio u Italiji.

Telofonska sveza Pula-Vodnjan.

Kako je poznato občina Pula je već odredila bila svotu od K 845 za telefonsku svezu, koja bi zdržala Pulu sa Vodnjonom. Budući občina Vodnjan preuzeća na se osamila trošak, to je ravnateljstvo pošta odredilo, da se ta sveza odmah gradi.

Narodni darovi.

U veselom družtvu kod Orlića sabrao je Ivan Stari medju nekolincima Hrvata K 462 za Družbu sv. Ćirila i Metoda k tomu darovaču Zvon, Randić K 1—. Ukupno K 562. — U veselom družtvu u krumi Travićića (Sikula) sabralo se je za istu svrhu K 4—. Mjesto vienca na odar pok. Katice Stihović daruje za družbu Svetišnjici Josip iz Sveti Vićent K 5—. Jakov Puhalj daruje u gornjoj svrhu na usponu gdje Katice Stihović K 3, budući bio zapričen prisustvovati sprovodu iste, a Ivan Šošić daruje istom prigodom K 1—.

Današnji izraz K 1862
Zadnji izraz 1524/96

Ukupno 1543/58

Razne.

Tiskovna rasprava.

Due 7. ov. mj. obdržavala se je pred porotom u Rovinju rasprava protiv I. Orlića pravnika radi uvrude poštovanja, potinjene putem tiskopisa na štetu Josipa Baicicha. Tuženik je bio osuđen na 150 kruša globe, pretvorivih u slučaju neutjerivosti na 3 jednu zatvora i na platež svih troškova.

Društvo slovenskih profesora obdržavat će dne 27. decembra 1908 u 10 sati prije podne (eventualno nastavak u 3. s. po p.) svoju glavnu skupštinu u maloj dvorani »Narodnog Doma« u Ljubljani sa sledećim dnevnim redom: 1. Na-

govor predsjednika, 2. Izvješće tajnika, 3. Izvješće blagajnici, 4. Izvješće pregledača, 5. Izbor 8 odbornika, 6. Eventualna ili posebni predlozi članova. NB. U smislu pravila (§ 11, 4) mora biti svaki predlog, koji bi došao na dnevni red, priobčen od boru barem tjedan dana prije glavne skupštine.

Hrvati i Hrvatice!

Sjetite se svakom zgodom Družbe sv. Ćirila i Metoda» za Istru. Upotrebljavajte Družbinu marke, a svaka zapada samo i novčić. Kupujte uvjek Družbinu ciglice, cigaretni papir i druge proizvode.

PARTE ITALIANA.

CORRISPONDENZE.

Lussingrando, 5. dicembre 1908.

La popolazione di Lussingrando festeggia tutti concorde il giubileo di Suā Maestà. La città era tutta imbandierata e la popolazione assistette all'ufficio di vino celebrato in tal ricorrenza. Alla messa erano presenti ben inteso anche le scuole normali. Era delizia ammirare i scolari della scuola della Družba col tricolore sul petto. Il loro comportamento sia per strada sia in chiesa meritava ogni lode.

Gli scolari erano quel giorno assai allegri, dovendo alla sera partecipare alla rappresentazione, colla quale oltre a festeggiare il giubileo dell'amato sovrano dovevano dimostrare ai loro genitori ed a tutti gli altri di meritare pienamente il lusingiero nome — di speranza del popolo di Lussino.

La rappresentazione aveva luogo nei locali della scuola a tal occasione riccamente adorniti. C'era tanto popolo che voleva assistere alla bella festa, ma causa il piccolo spazio molti non poterono entrare. Anche alcuni della nostra intelligenza da Lussinpiccolo vennero alla festa. Il palcoscenico fu messo a disposizione dall'i. r. consigliere Wüste per la qual gentilezza e premura riceva anche in quest'occasione i nostri più sentiti ringraziamenti.

La rappresentazione riusì oltre ogni aspettativa. Tutti erano allegri e contenti. Ed i giovani artisti raccolsero freneticamente applausi. La festa per la quale dobbiamo specialmente essere grati ai bravi maestri, che si occuparono tanto attorno gli scolari loro affidati rimarrà indimenticabile nella mente di ogni Lussignano.

A.

NOTIZIE.

La crisi balcanica.

La crisi balcanica si va sempre più complicando. Le grandi potenze Inghilterra, Italia, Francia e Russia sono d'accordo nell'esigere che la questione dell'anessione venga sottoposta ad una conferenza internazionale.

Gia da molto tempo esiste un'intesa fra la Russia ed Inghilterra, come pure fra quest'ultima e la Francia. Ora si viene a sapere d'un'entente fra l'Italia e la Russia. Così che oggi si può parlare d'una triplice fra la Francia, Inghilterra e Russia, alla quale aderisce anche l'Italia. I popoli balcanici irritati e danneggiati dall'anessione pare vadano incontro ad un'intesa. Fra la Serbia e Montenegro

si stinčila un' alleanza. La Turchia rispose all'annessione col boicottaggio delle merci austriache condotto con tal mirabile successo, dinanzi al quale la Monarchia è impotente. In più si annuncia da Costantinopoli un successo delle missioni montenegrine e serbe di persuasione il governo turco ad un'intesa. La Bulgaria che pareva fosse contro la Serbia dimostrò di non esserlo permettendo il passaggio di cavalli, ciò che la Romania rifiutò. Le potenze hanno promesso alla Serbia anche un'appoggio sino tanto che non provochasse.

Abbiamo esposto la situazione internazionale che è tutt'altro che rosea, causa l'ottimismo del barone Aehrenthal.

Un comizio a Ljubljana.

Domenica ebbe luogo a Ljubljana un comizio, che si occupò della questione universitaria e anche dell'annessione. Nella rissoluzione che venne votata ad unanimità si protesta contro un'eventuale guerra col Montenegro o la Serbia, si chiede che siano loro dati delle ricompensazioni territoriali, ed infine si domanda che la Bosnia-Erzegovina siano anesse alla Croazia alla quale si aggiungano anche i paesi sloveni.

Un buon rimedio domestico. Tra i rimedi domestici che solgono usarsi per frizioni lenitive e revulsive in casi d'inflammazione ecc., va citato in primo luogo il Linimentum Capsici comp. coll' «Ancora» (surrogante del «Pain-Expellet-Ancora») che viene preparato nel laboratorio della farmacia Dott. Richter in Praga. Il prezzo è modico: cent. 80, Cor. 1:40 e 2[—] la bottiglia; ogni bottiglia è posta in una elegante scatola riconoscibile alla ben nota «Ancora».

Vlastnik i izdavač: Tiskara LAGINJA i DR.
Odgovorni redatelj: Jerko Matulja.

Br. 4229.

Oglas jeftimbe.

Daje se na opće znanje, da će se javna usmena jeftimba radi preuzeca gradnje školske zgrade u Vrh obdržavati u Vrhu dne 18. decembra t. g. između 10 i 12 sati prije podne.

Izklična cijena jest 16,500 K.

Tko kod jeftimbe sudjelovati želi imade vimum od 10% prije jeftimbe položiti.

Jeftimbi pripušteni su jedino ovlaštjeni zidarski majstori odnosno strukovnjaci.

Uvjeti jeftimbe kao načet i troškovnik mogu se uvidjeti kod ovoga glavarstva za vrijeme uredovnih sati.

Općinstvo Glavarstvo

Buzet, 7. decembra 1908.

Naćelnik:

RASPOLIĆ v. r.

Mali oglasnik.

Piccolo notiziario.

5636 URA BUDILICA saljemo dok traže zalihe uz cenu od K 2:40, ako se ne uprired poslaje novac. Trgovacka kuća sato E. Weiss, Beč, XIV., Kellingg. 1/85.

KUPUJU SE mali ručni voziček na dva kotača (kola). Ponude kod uredništva lista «Omnibus». 157

Pačkim školama i konsumnim društvima preporuča se osobito naša „Narodna Papirnica“ za nabavu raznih školskih teka i risanaka, kao i pločice i ino školske potrebove, te sve knjige i tiskalice potrebne za konsumna društva. Preprodavateljima znatan popust. 52a

Trgovina i raznili gospodarskim društvima na ananju: U našoj „Narodnoj Tiskari Leginji i drug.“ mogu se dobiti razne trgovacke i zapisničke knjige uz jutru cienu. 52

Prodaje se pokutivo

konsumnog društva u Medulinskoj cesti, nova blagajna broj 2, dvije tezulje (vage) i t. d.

Tko želi što kupiti, neka se obrati na predsjednika društva gosp. V. Tomašića u kući gosp. G. Grakalića, Medulinska cesta.

BUDILICA

19 cm. visoka, sa dobljim u svakom položaju idućim stupnjem. 3 godišnjim plinskim jamstvom K 2:80, 3 komada K 7:80, sa nizom svjetljenjem kažaljom K 3:30, 3 komada K 9:—.

Tvoriljko skladište moje državlja, zlatinu i armenite,

O. HEGERA sin
Vinkovci, br. 4, (Hrvatska)

Veliki ilustrirani četvrti
mila za zahtjev franko i badava.

Badava

razašiljem svakom na zahtjev moj veliki ilustrirani četvrti ura, zlatnine, srebrnine, dvokolicica (bicikl) i optičnih predmeta.

Metal anker remont. ura sa lancem K 5—

Srebrna remontoir ura sa rubisima 9—

Srebrna remont. ura sa 3 poklopca 13—

Srebrna ura za ženske sa 3 poklopca 14—

Svakoj uru pridodajem 1 lipi lanac badava.

Tvoriljko skladište ura zlatnine i srebrnine

O. HEGERA sin,
Vinkovci, br. 4, (Hrvatska).

Liniment. Capsici comp.
surrogante II
Pala-Expeller Ancora.
All'atto dell'acquisto di
questo frizione lenitiva rice-
verete acciughe, cipolla, le
cucche, al veglio, per
sempre attivare alla
Ternade Bett. Richter.

Sapun Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru je najbolji i najefтинiji, zato trošite samo taj sapun.

Dužnost je svakog našeg trgovca da drži u svojoj trgovini samo Družbin sapun, a time će bez svoje štete doprinjati probuđenju hrvatske svijesti u Istri.

Naručite se šalju tvrdki
IVAN LENTIC, Milna (Dalmacija).

Za Božićne Blagdane

Trgovini finih pića (Bottiglieria)

G. CUZZI - POLA

Via Stovagnaga 13, Telefon 20.

bogati izbor finih domaćih i inozemskih vina u bocam, Šampanjca najboljih vrsti, Ruma, Konjaka, te svakovrstnih Likera i drugih žestokih pića. Rešoško (Istra sect) višekrat odlikovan na najvećim izložbama.

U VELETROGOVINI VINA Via 6. Carducci 5, Telefon 20.

Veliko skladište Istarskih, Štajerskih, Doljno Austrijskih, Ugarskih i Brionskih vina, Viškog Opolja i Muškata slatkog.

Ciene umjerene. Dostava u kuću.

Dnevno se odprema: Železnicom, parobrodom i poštom.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadružare, koj uplaćuju zadružnik diełova jedan III vrlo po kruna zo.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član to placa od istoga 4^{1/2} do dinsto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 2000 K bez predhodnog odkaza, a iznose od 200 K, ako se nije kod uloženja suglasno ustanovio redi III manji rok za odkaz, na odkaz od 8 dana.

Zajmove (posude) daje samo zadružarom, i to na hipoteku i nadzornicu na garantiju.

Uredovni sati svaki dan od 9—11 sati prije podne i 3—6 sati posle podne; u nedjelju i blagdane zatvoren.

Družvena pisarna i blagajna nalazi se u viale Opatija vlastita kuća (Narodni Dom) prvi pod donos, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo na dionice u Puntu.

~~~~~ Plovitbeni red ~~~~~

za prugu Baška-Rijeka-Baška.

Vrijedi od 11. listopada 1908. do oponiza.

Poned. Srijeda Petak	Utorak Četvrtak Subota	Šetnici i Balatak	Postaje	Šetnici i Utorak	Utorak Četvrtak Subota	Poned. Srijeda Petak
Prije podne	Prije podne					Prije podne
—	4:30	odi.	Vaška . . . ↑	dol.	—	6—
—	5:30	dol.	Punat . . .	odi.	—	4:50
5—	5:45	odi.	— . . .	dol.	5:15	4:35
5:15	6—	dol.	Krk . . .	odi.	5—	4:20
5:30	6:10	odi.	— . . .	dol.	4:50	4:10
6:45	—	dol.	Beli . . .	odi.	3:35	—
6:55	—	dol.	— . . .	dol.	3:25	—
—	6:55	dol.	Glavotok . . .	odi.	—	3:25
—	7—	odi.	— . . .	dol.	—	3:20
7:30	7:30	dol.	Malinska . . .	odi.	2:50	2:50
7:40	7:40	odi.	— . . .	dol.	2:35	2:35
8:30	8:30	dol.	Omišalj . . .	odi.	1:45	1:45
8:40	8:40	odi.	— . . .	dol.	1:35	1:35
9:30	9:30	dol.	Rijeka . . .	odi.	12:45	12:45

Uvjeto pristajanje u Staroj Baški.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo prema okolnostima promjenju plovitbenog reda. Agencija na Rijeci kod gosp. I. Pakušića, Via Andrassy 25.

PUNAT, dne 8. listopada 1908.

RAVNATELJSTVO.

Jeder Art Buchbinderarbeiten werden in der Buchbinderei

LAGINJA & Cie., Via Giulia 1

übernommen und billig geliefert.

SRIJEĆE I KUPUJTE „OMNIBUS“. DIFFONDETE L. „OMNIBUS“